

İllərlə "Torpaq, Vətən, Qarabağ" deyib ümidiyle yaşayan Azərbaycan xalqı, nəhayət, arzusuna çatdı. Düşmən tapdagında olan rayonlarımız, kəndlərimiz alındı. Amma bu arzunun həyatə keçməsi xalqımıza asan başa gəlmədi. Say-seçmə öğullar verdik bu torpaq uğruna. Bir-birinden gözəl, ürəyi Vətən məhəbbətlər döyünen, torpaq təssübkeşiyi ilə yanan igid oğullar! Ağlar qalar analar, beli bükülen atalar, məlül-məlül baxıb duran, heç bir suala cavab verməyən bacılar, qardaşlar, məhəbbətlər əlindən alınmış dul gəlinlər, ata nevazışına möhtac olan körpələr düşünçin yandı bu itkildən. Fəxr ələsək də, qürur düşsəq də, yene ürəyimizin derinliyində dəfn etdiyimiz kədər boğası hayırıq, no qədər bağlanmaq isteyir-sən, yene da ağlır, səsini ucaldır...

Məştağa kəndinin müxtəliyə yerlərində şəhidlerimizin şəkilləri sərgilənilər. Bir yerə gedirsən, mütləq hansı küçədə qarşına çıxır. Baxırsan ürəyin yanır. Hər cöhrədə bir işq, hər baxıda bir məna. Məştağa Cümə Məscidinin qarşısında baxışları ilə diqqəti çəkən bir şəkil var. Şəhid Həsənəğa Abdullazadənin şəkli...

Həsənəga 1993-cü il martın 9-da Lənkəran şəhərində dünyaya gəlmisdir. 1999-2007-ci illərdə Lənkəranda R.Bədəlov adına 9 sayılı orta məktəbdə, 2007-2010-də Cəmşid Naxçıvanskiyə adına Hərbi litsye, 2010-2014-də Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali hərbi Məktəbində, 2014-2015-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Telim-Tədris Mərkəzində zabitləri tekmləşdirme kursundə təhsil almışdır.

2015-də Gədəbəy rayonundakı hərbi hissədə leytenant rütbəsində xidmət etmiş, 2017-də baş leytenant rütbəsi almışdır.

Sentyabrın 27-də mühərribə başlayanda Murovdagın azadlığında uğrunda gedən döyüslərdə iştirak etmiş, sonra Ağdərənin, Kəlbəcərin azad olunması uğrunda döyüslərdə olmuşdur.

Oktjabrın 1-dən sonra evlərə əlaqəsi kəsilmədir. Ayın 2-də Kəlbəcərdə Murov silsiləsinin ən uca (3724 m) strateji əhəmiyyətli Gamişdag uğrunda gedən döyüsdə qəhrəmancasına həlak olmuşdur. Lakin itığın düşübü bildirilmişdir. Yanvarın 14-də Kəlbəcərdə nəşri tapılmış, İkinci Fəxri xiyabanda dəfn olunmuşdur.

Sağlığında "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi" və "Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi" yubiley medallarına layiq görülen Həsənəğa Abdullazadə şəhadətdən sonra III dərəcəli "Rəşadət" ordenni, "Vətən uğrunda igidliyinə görə", "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir...

Şəhidimizin ata-anası ilə görüşdük, çətin də olsa, səhbətimiz alındı. Şəhid anası Abdullayevə Səmılə suallarımızı sakitə dinlədi, elə sualları əvvəlcədən bilmiş kimi dənişməqə başlığı: "Bizim 5 yaşımız olub, 2 oğlan əvvəl, 2 qız sonra, Həsənəga ortancı idi, uşaqlarımız qalmırdı, İki babası niyyət ediblər ki, bu uşaqlar qalsın, Məşhədə gediblər. Bilaşuvarda axund Allah'a elədi və dedi ki, bir övladının olacaq. Həkimlər, dualar, axır ki, bu uşaq dünyaya gəldi. Beş uşaqdan birçə bunu saxlaya bildik. Uşaqlığında seçilirdilər. Hamının sevimli idi. Heç kimin qəlbini dəyməzdə. Qeyri-adi uşaq idi, çox hacırvab id. Bir dəfə, heç beş yaşı yox idi, əmisi arvadı dedi ki, Həsənəga, hər sözə bir qulp qoyma, dedi ki, qulp olmasa qapı açılmaz.

3 sinifdə oxuyurdı, bir gün bibisi soruşdu ki, Həsənəga, kimi çox istəyirsin, atanı, ya anam? Dedi ki, anamı "pesok" qədər, atanı qənd qədər isteyirəm, qəndə şirinçay edəndə çayın üzündə oğ pərdə olur, anamı atandan o ağ pərdə qədər çox isteyirəm. Yادında bir şər sala bilmirik ki, ondan inciməsem...

Səmılə xanım elə həvəsə danişirdi ki, yazıb-çatdırı bilmirdim. Həsənəganın qeyri-adi uşaq olduğunu tez-tez vurgulayırdı. Qeyri-adi insanları başa düşmək bacarığım belə hallarda çox köməyimə galır. Düşüncəmə görə, övladı olmayan insanlar Allahanın israrla uşaq istayırlarsa, Allah onlara seçilmiş bəndəsini emanat verir. Şəhidlərin eksoriyyətinin həyatını incəsək, onların əvvəlcədən seçilmiş olduqlarını görə bilerik...

Səmılə xanım növbəti sualımı cavabını verəndə, heç təccüb etmədim: "O qədər ağır xasiyyəti var idi, o qədər həyali id, utancaq idi. Əvvəldən istediyi olmayıb, menin öhdəmə buraxdı, mən də xalası qızını məsləhət gördüm, o da razılışdı. Bacıma dedim ki, qız bizimdir. 8 il erzində qızla danişmadı. Sənki heç belə bir şey yoxdur. Sadəcə rastlaşanda xalqaqız kimi salamlasıldı. Bir defə palatarlarını axtardı, dedim. Ay Həsənəga, töküb-töküsündür, indi bunları tozadən yişidirməlyim. Qayıtdı ki: "Ay ana, mən neyləyim. Qızın yoxdur, mən günahkar deyiləm, gelinin yoxdur, yəni də mən günahkar deyiləm". Söz məni götürdü. Dediim, bu uşaq nə deyir? Dediər, daha nə deyəcək, dur ayağı. Nə isə getdik

bacımgilə, qızın hərisini aldıq. Ondan sonra məndən qızın telefon nömrəsini istədi. Sonra dənişməgə başladılar. 1 il 4 ay idı evli id, amma bir yadigarı qalmadı..."

Səmılə xanım ağladı. Bütün şəhid anaları kimi, özünü saxlaya bilmədi. Amma suallarımı cavablaşdırmağa məcbur idı, özünü topladı, sözünə davam etdi: özü hərbçi olmaq istəyirdi. Mən qorxurdum onunçun, istəmirdim. Müəllimi dedi ki, Həsənəga sizin sözünüzdən çıxmaz, ona görə yoldan saxlamayı onu. Naxçıvanskiyə daxil olmuşdu, karantin qurartandan sonra valideyn iclası olmuşdu, atası getişdi. İclasdan sonra atasını generalin yanına çağırımdılar. General ondan sorusub ki, sizin nəsildə hərbçi olub, deyib ki, yox, bizado oxumuş adam tak-təkdir. Deyib ki, oğlun anadan hərbçi doğulub...

Hərbi məktəbi bitirəndən sonra hərbi püşkatma ilə Gədəbəy düşmüşdü. Sevindim ki, ön cəbhə deyil. Bir

şəhidərəm. Sonra açırdım yavaş-yavaş, eşidirdim deyirdilər ki, burada belə adam yoxdur. Düşünürdüm ki, sağdır. Altı mərəq gədik, altıncı zəng geldi ki, Həsənəganı axtarmayı, döyüb bölgəsindədir. Kəlbəcər- Ağdərə istiqamətində neyträldə qalıb. 112 gün gözlədik. Cox çətin id. Hər şəhid gələndə çıxardım çölə, divarla danışirdim ki, mən nə edim, anasına ne deym, necə deym. Yoldaşına deyə bilmirdim ki, uşaq şəhid olub...

Sona cənəzəni aldılar, getdikmə baxdım. Minomyot atılıb, dağa dəyib, kor qəlpə gəlib Həsənəganın ürəyinə batıb. Baxdım ki, bəlkə kürayindən çıxar, gördüm ki, yox, çıxmayıb, ürəyində qalıb. Elə idi ki, 112 gün keçmişdi, amma elə bil bu saat şəhid olmuşdu. Tərtəməz id. Cənəzəni alğığımıza görə 3 dənə qurban kəsdik...

Həsənin dayısı oğlu İsmayılin dediklərindən: "Mənim Həsən ilə bağlı çoxlu xatirələrim var. Həsən məndən 5 il böyükdür. Elə əşəqləndən böyük qardaşım kimi olub. Uşaq vaxtından Həsən hara gedibəsə ona qoşulub getmişəm. Amma bu hərəkətinən onu osabılılsaçırmadıyını, əksinə xoşuna gəldiyini bildirdim. Əslində dostların ilə harasa gedirənse, yandıñan özündən balaca dayın oğlununun olmamasını istəmək normaldır. Amma o həmişə məni də özü ilə aparırdı.

Elə bir insan idi ki, onunla keçirdiyin vaxtlar sənə dəyərləri zaman hissi yasadırı. Əslində özümü şanslı insan kimi görürəm, cənəzəni bağışlara kifayət qədərdir. Və hərdən onunla danişə bilərim.

SƏHİD HƏSƏNAĞA ABDULLAZADƏ

həftə keçdi, dostu dedi ki, Həsənəga özünü Qocadağa yazardı. Qocadağa getmək istədiyini deyəndə, zabit istehza ilə baxıb, deyib ki, sən Qocadağı isteyirsin, get...

Sentyabrda mühərribə başlayanda döyüşlərə girib. Oktjabrın 2-də şəhid olub, 9-da şəhid olmayınta atısha deyiblər. Naşı 112 gün ermənilərdə qalıb. Əvvəzində böyük şey isteyiblər. Yoldaşım şəhid olduğunu mənə deməmişdi, özüm erməni saytlarına baxdım. Allahdan istədim, yuxuda mənə dedilər, bacı dədi ki, acidım şəhid Həsənəgadır. Hiss etdim ki, nəsə var. Hər yerə özüm getdim, cənəzəni tələb etdim. Dediər ki, ala bilmirik. Deyirlər burdadır, gedirik, görürük ki, yoxdur. 112 gündən sonra alırdılar. Yanvarın 13-də xəber geldi ki, getiriblər. Cənəza gəlib, bütün Lənkəran gəlib, mən bilməyim deyə, qardaşımın evinə yığışıblar. Gördüm küçədə adamlar var dedim nə olub. Dediər Papaninə cənəza gəlib. Əvvələt atası dedi ki, qoy mən baxım sonra sən çağırıram. Gördüm, sonra huşunu itirmişəm, nə olduğunu bilməmişəm. İI Fəxri xiyabanda dəfn etdi. Əvvəlcədən xiyabanda Şəhid Həmidəgənin yanında Həsənəga üçün yer saxlayıblarmış. Gedirem xiyabana, tez-tez gedirəm. Ancaq orda rahatlıq təpirəm. Şəklinə baxıram, tozunu silirəm. Əvvəller ölmək isteyirdim, döza bilmirdim. Sonra fikirləşdim ki, mən Həsənəganı yaşatmaq üçün yaxşamalıyım. Haqqında çox xatirəm var, hamisini yazmışım, bir kitab çap olunacaq...

Şəhidimizin atası bəzən bizim söhbətimizə müdaxilə edirdi, bəzən də ah çəkib otadən çıxırı. Onun bir sözü məni yaman tutdu. Səmılə xanım ağlayandı dedi: "Tutaq ki, sənə desəydi dəki, bu uşaq sənə verir, 27 yaşında səndən alaçığı, istəməyecədin? Yəne də isteyəcədin".

Mən deyəndə ki "Allah görüb çox israrlısı, verib səzə, amma sizin üçün verməyib, əmanət verib", şəhid atası dedi ki, "Nə yaxşı ki, dini bilənlər bunu başa düşür". Səmılə xanımla söhbətimi bitirmək o qədər də asan olmadı, bəlkə bir kitablıq söz dənişdi, mən yalnız bəzi məqamları qeyd edə bildim. Söyüñü kəşmədim, çünki bir qəhrəman Vətən oğlu haqqında qırurverici sözleri eşitmək mənə də xəs idi. Nə yaxşı ki, bəzə oğulların var, Vətən! ne yaxşı ki, Allah bu çürəkli, seçilmiş bəndələrini Azərbaycan torpağında dünyaya getirib. Düşmən çəpəri olan oğullar, doğrudan da öz rəşadətləri, sücaətləri ilə, düşmənə od qoyular, Vətən mühərribəsində ad qoyular...

Şəhid atası Şakir Abdullazadə olduqca sakit, təmkinlə dənişməgə başladı. Fikrini qısa və yığçam dedi: "Gör Allah necə bir Allahdır ki, öz bəndəsinə zərər də vurur, yəni deyirik ki, qurban olun Allah'a. 44 gün mühərribə gedən vaxt, sakit idim ki, saq gelecek. Şəhid olandan sonra zəng gelmedi. Gəncəye herbi hissəyə getdim. Dediər ki, morqdadır. Gəncədə de altı mərəq vardı. Gedirdik, bir-bir gəzirdik. Hər dəfə qulaqlarını tuturdum ki, birdən nese

Burada dənişməq idtdiyim 4 günlük Gədəbəy xatirələridir. Həsən hərbi məktəbi bitirdikdən sonra Gədəbəyde taqım komandırı kimi işə başladı. Mən həmin vaxt bıbülgidə qalırdı. Həsən mənə zəng vurdur və orada təzə işə başladığ üçün ofis lavazimatının lazımlığı olduğunu dedi. Mən də kompüter, printer, bibinin qoysduğu ərzaq və başqa şeyləri götürüb Gədəbəye yola düşdüm. 5-6 saatla Gədəbəyin Şinx kəndində çatdırıb. Həsənin dediyini görə, kəndin sonundakı mağazanın yanında görüşməliyidik. 10-15 dəqiqədən sonra Həsənin at üstündə gəldiyini gördüm. Çoxdən görüşmürdü. Adəti üzrə "Necəsen, aye" deməkələr görüşdük. Həsən ləvazimatı posta qaldıracı masın tapdı, özümüz isə atla posta qalxdıq. Ömrümüzdə çox ilk Həsənə yaşımdı, ilk dəfə at da Həsənə mindim. 40-45 dəqiqə yol getdi. Posta çatanda Həsənin əsgərləri və iş yoldaşları ilə tanış oldum. Orada hər kəsin Həsənə necə dəyər verdiyinin, hörmət erdiyinin şahidi oldum. Gətirdiklərimizi otaga yerləşdirəndən sonra əsgərləri gəzdi. Əsgərlər üçün hər şərait yaratmışdı. Əsgərlər deyirdilər ki, başqa yerdə belə şərait yoxdur. Posta düşmənle yaxın məsafədə idi. Həsən mənə binoklla düşmən tərəfə baxmağa da icazə verdi. Səhərisi gün Həsənin böyük komandırı ilə tanış oldum. Komandır və əsgərlər bir yerdə oturub cörek yedik. Gecə yatdıq yerdə Həsənin bir neçə dəfə durub harasa getdiyinin şahidi oldum. Onun işinin ağırlığını anlayırdım. İkinci gün düşmən atəşkəsi pozmusdu. Həsən çölk çöldi, manim içəridə qalmamı tapşırırdı. Bir neçə saatdan sonra qaydırıb hər şeyin yaxşı olduğunu söylədi. Səhər komandırın posta getdi...

Kərimov Fərid Mübariz oğlunun dediklərindən: "2020-ci il sentyabrın 25-də bizi Göygöldəki hərbi hissələrin birinə yerləşdirildi. 2 zabit sırasın qarşısına çıxdı. Biz hələ hər şeydən xəbərsiz idik. Həm-lə təborunun komandırı mayor Vüsal Vəliyev və qərargah rəisi baş leytenant Həsənəga Abdullazadə idi. Reis şəxsi heyətə səslendi ki, əsgərlək dönməndə keşfiyyatda xidmet edənlər irəli çıxısn. Sonra seçim etməyə başladılar. Qrup toplanmadıqda, Həsənəga dedi ki, kim könülli olaraq üzərində 35-40 kq yükle dağda, qayada qorxmadan düşmən üzərində gedə biliçəksə, çıxısn irəli. Mən və 7 dəyər yoldaşım irəli çıxdıq. Biziadən ad, soyad, doğum yeri sorulanda, hamimizin Qax rayonundan olduğunu bildilər, hər ikisinin xoşuna gəldi.

Bilirsiz neçədir, biz həmin insanlarda ruh yüksəkliyi, vətəne bağlılıq, sevgi, on əsası düşmənə nifrat hissi gördük. Necə ola bilər ki, bəzə mərən insanlara qoşulmayıq. O bizi öz şəxsi heyətənən götürdü. 26 sentyabr sehər saatlarından başlayaraq hazırlığımız oldu. Dağlara məvgələrimizə qalxdıq. Bütün hazırlıqlar görülmüşdü.

(Davamı 15-ci sahifədə)

ŞƏHİD HƏSƏNAĞA ABDULLAZADƏ

(Əvvəlli 14-cü səhifədə)

Səhər tezdən döyüş başladı. Həsənağa artıq dağ relyefində hücumda idi. Hər şey əla gedirdi. 27 sentyabr günorta saatlarında postdan düşmənləri qovduq. Şəhidlərimiz və yaralılarımıza olmasına baxmayaraq, şad və qürurlu idik. Baş leytenant Həsənağa Abdullazadə öz döyüşkən əsgərlərinə belə deyirdi: "Biz 3 nəfər qalsaq belə, bu döyüş davam edəcək. Mən belə şəhid olsam, bu torpaqlar azad edilməlidir. İllərdir bu günü gözləyirdik, bu bir şansdır düşüb ələ. Müharibə bitənə kimi, son damla qanımız qalana kimi vuruşmalıyıq. Və elə də oldu, vuruşduq da!!!

Ad qoydu o boz sıldırımlı dağlarda. Son gedişi unudulmaz oldu. Əsas qrup və ehtiyat qrup seçildi. Biz qeyri-peşəkar hərbçi olduğumuz üçün biz ehtiyat qrupa saldılar. Cox heyf. Bunu hələ də özümüzə bağışlaya bilmirik. Səhər aşıldı bir neçə post düşməndən alındı. Cox gözəl səhər idi, sevinrdik ki, 2 post alınıb itkimiz yoxdur. Amma sevincimiz uzun sürmədi. Şəhid verməyə başladıq. Döyüşün gedişatını rabitə vasitələri ilə dinləyirdik. Həsənağa Abdullazadə haqqında eşitdiyimiz xəbər: Həsənağa şəhid oldu. Vətən sağ olsun. Və həmin an elə bil hər şey bir başqa oldu. Heç kəs gözləmirdi belə xəbəri. Hər şeyi açıq yazmaq olmur, bəzi hərbi sirlər var.

Həsənağa elə bir ürəyə malik döyüşü idi ki, gözündə qorxu hissi yox idi, ola da bilməzdi. Əsgərləri ilə sanki qardaş idi. Kobudluqla deyil, hər şeyi təmkinlə başa salan idi. Cox heyf qələbə sevincini yaşaya bilmədi. Şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Həsənağa barəsində danışdıqlarım, sadəcə mənim bir neçə gündə gördüklərimdir. Onun çoxdan tanıldığı əsgərləri həmişə danışanda rəhmət oxuyaraq yaxşı insan, gözəl zabit olduğunu deyirlər. Elə igid bir zabitimizdən nə qədər danışsaq da azdır. Yeri əlbəttə cənnətdir. Şəhidlər ölmür, onlar vətən uğrunda şəhadətə yetirlər. Allah rəhmət eləsin şəhidim, komandirim...".

Biz də deyirik ki, Allah rəhmət eləsin, ruhu şad olsun!...

Sona XƏYAL